

**Rådets direktiv 93/7/EØF
af 15. marts 1993**

om tilbagelevering af kulturgoder, som ulovligt er fjernet fra en medlemsstats område

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR - under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig 100 A, under henvisning til forslag fra Kommissionen (1), i samarbejde med Europa-Parlamentet (2), under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg (3), og ud fra følgende betragtninger: I henhold til Traktatens artikel 8 A oprettes det indre marked senest den 1. januar 1993, hvilket indebærer et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital i overensstemmelse med Traktatens bestemmelser; medlemsstaterne vil i medfør af og inden for rammerne af Traktatens artikel 36, efter 1992, bevare retten til at definere deres nationale skatte og muligheden for at træffe de nødvendige foranstaltninger til beskyttelse af disse nationale skatte inden for dette område uden indre grænser; der bør derfor indføres en tilbageleveringsordning, således at medlemsstaterne kan opnå, at kulturgoder, der er klassificeret som nationale skatte i den i Traktatens artikel 36 anvendte betydning, og som er blevet fjernet fra deres område i strid med førnævnte nationale bestemmelser eller Rådets forordning (EØF) nr. 3911/92 af 9. december 1992 om udførelse af kulturgoder (4), vender tilbage til deres område; gennemførelsen af denne ordning bør være så enkel og effektiv som muligt; det er med henblik på at lette samarbejdet om tilbagelevering nødvendigt at begrænse nævnte ordnings anvendelsesområde til genstande, der henhører under fælles kategorier af kulturgoder; formålet med bilaget til dette direktiv er således ikke at definere, hvilke goder der har rang af »nationale skatte« i den i nævnte artikel 36 anvendte betydning, men udelukkende at definere, hvilke kategorier af goder der kan have en sådan rang og således gøres til genstand for en tilbageleveringsprocedure i henhold til dette direktiv; kulturgoder, der er klassificeret som nationale skatte, og som indgår i offentlige samlinger, eller som tilhører gejstlige institutioner, men som ikke henhører under disse fælles kategorier, bør også være omfattet af dette direktiv; der bør indføres et administrativt samarbejde mellem medlemsstaterne hvad angår deres nationale skatte i snæver tilknytning til deres samarbejde om stjalne kunstværker; dette samarbejde skal navnlig omfatte registrering hos Interpol og andre kvalificerede organer, der udsteder lignende lister over forsvundne, stjålne eller ulovligt fjernede kulturgoder, der er en del af deres nationale skatte og deres offentlige samlinger; proceduren i dette direktiv er et første skridt i retning af et samarbejde mellem medlemsstaterne på dette område inden for rammerne af det indre marked; formålet er at nå frem til en gensidig anerkendelse af de nationale lovgivninger på dette område; det bør således bl.a. bestemmes, at Kommissionen bistås af et rådgivende udvalg; ved forordning (EØF) nr. 3911/92, og ved nærværende direktiv indføres der en fællesskabsordning for beskyttelse af medlemsstaternes kulturgoder; den dato, fra hvilken medlemsstaterne skal efterkomme dette direktiv, bør ligge så tæt som muligt på datoen for ikrafttrædelsen af nævnte forordning; nogle medlemsstater har brug for en længere periode som følge af arten af deres retsorden og omfanget af de lovændringer, der er nødvendige med henblik på gennemførelsen af nærværende direktiv - UDSTEDT

FØLGENDE DIREKTIV: Artikel 1 I dette direktiv forstås ved:

1) »kulturgode«:

- en genstand, der, før eller efter at være fjernet fra en medlemsstats område på ulovlig vis, ifølge national lovgivning eller nationale administrative procedurer er klassificeret som »national skat af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi« som anført i Traktatens artikel 36, og - som henhører under en af de i bilaget anførte kategorier eller som uden at henhøre under en af de pågældende kategorier udgør en integrerende del af: - offentlige

samlinger, der er opført på museers, arkivers og bibliotekssamlingers lister - i forbindelse med dette direktiv forstås ved offentlige samlinger de samlinger, som ejes af en medlemsstat, en lokal eller regional myndighed i en medlemsstat eller en institution beliggende på en medlemsstats område og defineret som offentlig i henhold til den pågældende medlemsstats lovgivning, hvis denne institution ejes af eller i betydeligt omfang finansieres af denne medlemsstat eller en lokal eller regional myndighed - gejstlige institutioners lister

2) »fjernet fra en medlemsstats område på ulovlig vis«:

- enhver udførsel fra en medlemsstats område, som er i strid med den pågældende medlemsstats lovgivning om beskyttelse af nationale kulturskatte eller i strid med forordning (EØF) nr. 3911/92, samt

- enhver manglende tilbagelevering efter udløbet af fristen for en midlertidig lovlig forsendelse eller enhver overtrædelse af de øvrige betingelser for den midlertidige forsendelse

3) »den ansøgende medlemsstat«: den medlemsstat, fra hvis område et kulturgode er fjernet på ulovlig vis

4) »den ansøgte medlemsstat«: den medlemsstat, på hvis område et kulturgode, som er fjernet fra en anden medlemsstats område på ulovlig vis, befinder sig

5) »tilbagelevering«: et kulturgodes fysiske tilbagevenden til den ansøgende medlemsstats område

6) »besidder«: den person, som har kulturgodet i sin besiddelse for egen regning

7) »indehaver«: den person, som har kulturgodet i sin besiddelse for fremmed regning.

Artikel 2 De kulturgoder, som er fjernet fra en medlemsstats område på ulovlig vis, tilbageleveres i overensstemmelse med den procedure og på de betingelser, som omhandles i dette direktiv. Artikel 3 Hver medlemsstat udpeger en eller flere centrale myndigheder, som skal udføre de i dette direktiv omhandlede opgaver. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om, hvilke centrale myndigheder de udpeger i henhold til denne artikel. Kommissionen offentliggør en fortegnelse over disse centrale myndigheder samt ændringer i forbindelse hermed i C-udgaven af De Europæiske Fællesskabers Tidende. Artikel 4 Medlemsstaternes centrale myndigheder samarbejder og etablerer et samråd mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder. De kompetente myndigheder udfører navnlig følgende opgaver:

1) de eftersøger på den ansøgende medlemsstats anmodning et bestemt kulturgode, som er fjernet fra en medlemsstats område på ulovlig vis, og fastslår besidderens og/eller indehaverens identitet. Denne anmodning skal ledsages af alle de relevante oplysninger, der kan lette eftersøgningen, navnlig med hensyn til hvor godet faktisk befinder sig eller formodes at befinde sig

2) de underretter de berørte medlemsstater, hvis der på deres område opdages kulturgoder, og det med rimelighed kan antages, at de pågældende goder er fjernet fra en anden medlemsstats område på ulovlig vis

3) de gør det lettere for den ansøgende medlemsstats kompetente myndigheder at påvise, at den pågældende genstand udgør et kulturgode, såfremt påvisningen finder sted inden to måneder efter den i nr. 2 nævnte underretning. Hvis påvisningen ikke finder sted inden for den fastsatte frist, finder nr. 4 og 5 ikke længere anvendelse

4) de træffer i givet fald og i samarbejde med den berørte medlemsstat, de nødvendige foranstaltninger med henblik på den fysiske bevaring af kulturgodet

5) de søger ved hjælp af midlertidige foranstaltninger at undgå, at kulturgodet unddrages tilbageleveringsproceduren

6) de optræder som mellemlid mellem besidderen og/eller indehaveren og den ansøgende medlemsstat i forbindelse med tilbageleveringen. Med henblik herpå kan de kompetente myndigheder i den ansøgte medlemsstat lette iværksættelsen af en voldgiftsprocedure, i henhold til den ansøgte medlemsstats nationale lovgivning, såfremt den ansøgende medlemsstat samt besidderen/indehaveren giver deres udtrykkelige tilslutning dertil, jf. dog artikel 5.

Artikel 5

Den ansøgende medlemsstat kan sagsøge besidderen, eller, hvis en sådan ikke findes, indehaveren ved den ansøgte medlemsstats kompetente domstol med henblik på tilbagelevering af et kulturgode, som er fjernet fra dens område på ulovlig vis.

Et søgsmål kan kun antages til påkendelse, hvis der samtidig forelægges:

- et dokument, hvori det gode, der er omfattet af ansøgningen, beskrives, og hvori det godtgøres, at der er tale om et kulturgode

- en erklæring fra den ansøgende medlemsstats kompetente myndigheder om, at kulturgodet har forladt dens område på ulovlig vis.

Artikel 6

Den ansøgende medlemsstats centrale myndighed meddeler straks den ansøgte medlemsstats centrale myndighed, at der er anlagt sag om tilbagelevering.

Den ansøgte medlemsstats centrale myndighed underretter straks de centrale myndigheder i de øvrige medlemsstater herom.

Artikel 7

1. Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at adgangen til at anlægge sag om tilbagelevering som omhandlet i dette direktiv forældes et år efter den dato, på hvilken den ansøgende medlemsstat fik kendskab til det sted, hvor kulturgodet befandt sig, og til besidderens eller indehaverens identitet.

Under alle omstændigheder forældes adgangen til at anlægge sag om tilbagelevering 30 år efter den dato, hvor kulturgodet blev fjernet fra den ansøgende medlemsstats område på ulovlig vis. Når det drejer sig om goder, der er en del af offentlige samlinger som omhandlet i artikel 1, stk. 1, og kirkelige goder i medlemsstater, hvori de er undergivet særlig beskyttelse i henhold til national lovgivning, forældes adgangen til at anlægge sag om tilbagelevering dog først efter 75 år, undtagen i de medlemsstater, hvor adgangen til at anlægge sag herom ikke kan forældes, eller hvor der ved bilaterale aftaler mellem medlemsstaterne er fastsat en frist, der er længere end 75 år.

2. Søgsmålet om tilbagelevering kan ikke antages til påkendelse, hvis fjernelsen fra den ansøgende medlemsstats område ikke længere er ulovlig på det tidspunkt, hvor sagen anlægges.

Artikel 8

Med forbehold af artikel 7 og 13 påbyder den kompetente domstol, at kulturgodet skal tilbageleveres, hvis det fastslås, at det pågældende gode er et kulturgode i henhold til artikel 1, nr. 1, og at fjernelsen fra området var ulovlig.

Artikel 9

Hvis der straks påbydes tilbagelevering, tildeler den kompetente domstol i den ansøgte medlemsstat besidderen en erstatning, som den anser for at være rimelig efter omstændighederne i det foreliggende tilfælde, forudsat at domstolen er overbevist om, at besidderen har udvist den nødvendige agtpågivenhed, da han erhvervede genstanden. Bevisbyrden fastlægges i henhold til den ansøgte medlemsstats lovgivning. I tilfælde af gave eller arv tilkommer der ikke besidderen en gunstigere retsstilling end den, der tilkom den tidligere indehaver. Den ansøgende medlemsstat skal betale den omhandlede erstatning ved tilbageleveringen.

Artikel 10

Udgifterne i forbindelse med fuldbyrdelsen af retsafgørelsen om tilbagelevering af kulturgodet afholdes af den ansøgende medlemsstat. Det samme gælder for de i artikel 4, nr. 4, omhandlede foranstaltninger.

Artikel 11

Betaling af den i artikel 9 omhandlede rimelige erstatning og af de i artikel 10 omhandlede udgifter berører ikke den ansøgende medlemsstats ret til at kræve disse beløb tilbagebetalt hos de personer, som er ansvarlige for kulturgodets ulovlige fjernelse fra medlemsstatens område.

Artikel 12

Ejendomsretten til kulturgodet efter tilbageleveringen afgøres efter den ansøgende medlemsstats retsregler.

Artikel 13

Dette direktiv finder kun anvendelse på ulovlig fjernelse fra en medlemsstats område, der finder sted fra den 1. januar 1993.

Artikel 14

1. Hver medlemsstat kan udvide sin tilbageleveringsforpligtelse til også at omfatte andre kategorier af kulturgoder end dem, der er omhandlet i bilaget.
2. Hver medlemsstat kan anvende den i dette direktiv omhandlede ordning på ansøgninger om tilbagelevering af kulturgoder, som er fjernet fra andre medlemsstaters område på ulovlig

vis inden den 1. januar 1993.

Artikel 15

Dette direktiv berører ikke den ret til at anlægge erstatnings- eller straffesag, som den ansøgende medlemsstat og/eller ejeren af et stjålet gode har i overensstemmelse med medlemsstaternes nationale retsregler.

Artikel 16

1. Medlemsstaterne forelægger hvert tredje år, første gang i februar 1996, Kommissionen en rapport om dette direktivs gennemførelse.
2. Kommissionen forelægger hvert tredje år, Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport, hvori dette direktivs gennemførelse vurderes.
3. Rådet vurderer, efter at direktivet har været anvendt i tre år, om det fungerer effektivt og foretager de fornødne tilpasninger på forslag af Kommissionen.
4. Under alle omstændigheder foretager Rådet hvert tredje år på forslag af Kommissionen en gennemgang og i givet fald ajourføring af de beløb, der er anført i bilaget på baggrund af de økonomiske og monetære indekstal i Fællesskabet.

Artikel 17

Kommissionen bistås af det ved artikel 8 i forordning (EØF) nr. 3911/92 nedsatte udvalg. Udvalget behandler alle spørgsmål om anvendelsen af bilaget til dette direktiv, som forelægges af formanden enten på dennes eget initiativ eller efter anmodning fra en medlemsstats repræsentant.

Artikel 18

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden ni måneder efter dets vedtagelse, dog bortset fra Kongeriget Belgien, Forbundsrepublikken Tyskland og Kongeriget Nederlandene, som skal efterkomme dette direktiv senest tolv måneder efter dets vedtagelse. De underretter straks Kommissionen herom.

Når medlemsstaterne vedtager disse love og administrative bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 19

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 15. marts 1993. På Rådets vegne M. JELVED Formand

(1) EFT nr. C 53 af 28. 2. 1992, s. 11, og EFT nr. C 172 af 8. 7. 1992, s. 7.

(2) EFT nr. C 176 af 13. 7. 1992, s. 124, og EFT nr. C 72 af 15. 3. 1993.

(3) EFT nr. C 223 af 31. 8. 1992, s. 10.

(4) EFT nr. L 395 af 31. 12. 1992, s. 1.